

BİTKİ TANIMA VE DEĞERLENDİRME IV DERSİ

ÇİM ALANLARDA BAKIM İŞLEMLERİ

Çim alanlar tesisi güç ve masraflı olduğundan tür seçiminden uygulanmasına kadar son derece titiz davranılmalıdır. Bu alanların sürekliliğinin sağlanması için doğru tesis edilmeleri kadar doğru bakım tekniklerinin uygulanması gereklidir.

Çim alanların bakımıyla ilgili işlemleri 9 ana başlık altında toplamak mümkündür. Bakım çalışmaları bütün bir yıl boyunca yapılması gereken sulama, çim biçme, gübreleme, bitki koruma, kök ve yüzey havalandırma, silindirme, kireçleme, tırmıklama ve tamamlama gibi işlemlerdir (Yazgan 1997).

Doğru bakım çalışması uygun alet seçimini ve düzenli işçiliği gerektirir. Bunlar arasında çim biçme makinası, gübre dağıtıcı, çalı süpürgesi, çatal, bel, çim yelpazesi, çim makas ve makinaları, havalandırma ve çim kalıp makinası zorunlu bakım ekipmanları arasında yer alır (Uzun 1989).

1. Çim Alanlarda Yapılan Genel Bakım İşlemleri

1.1. Çim Alanlarda Sulama

Çok farklı amaçlar ve kullanımlar için tesis edilen yeşil alanların en vazgeçilmez elemanı çim bitkisidir. Park, bahçe, refüj, bordür gibi alanların %50 ile %95'ini oluşturan çim bitkisinin bakımında oldukça titiz davranılmalıdır. Estetik ve işlevsel açıdan bir çok özelliğe sahip bu alanlarda sulama, canlılığı sürdürmek için en önemli bakım işlemidir. Birbirinden çok farklı geometrilere ve topoğrafyaya sahip yeşil alanlarda sulama yapılırken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta alanın her cm²'sinin sulanmasının sağlanmasıdır. Bu da iyi hesaplanmış bir sulama projesi ve dikkatli bir sulama faaliyeti ile mümkündür (Edik 1998).

Çim alanlarda sulama, toprak yüzeyinin 2-3 cm derinliğine kadar nemini kaybettiği zaman yapılır. Verilen su toprağın en az 15-30 cm derinliğine kadar işlemelidir. Toprak yüzeyi tekrar 2-3 cm derinliğine kadar kurumadıkça sulama yapılmamalıdır. Sulamaya Mart-Nisan aylarında başlanıp Ekim ayı içinde son verilebilir. Serin havalarda sulama işleri yağmurların başlamasıyla hafifler (Edik 1998).

1.2. Çim Alanlarda Biçme

Bitkinin vejetasyon dönemi boyunca; düzenli gelişimini sağlamak, ince ve sık dokulu çim yüzey elde etmek amacıyla yapılması gereken işlemdir (Edik 1998).

Bitki 6-10 cm boylandığında çim türünün özelliklerine göre 2-4 cm derinliğinde biçilmelidir. Ancak golf alanları gibi özel amaçlı çim alanlarda kullanılan türlerin özelliklerine göre 0,63 cm derinliğe kadar biçim yapılabilir (Yazgan 1997).

1.3. Çim Alanlarda Silindirme

Tohumun çimlenmesinden sonra çim bitkilerinin gelişimi yatay yöne çevirmek ve kardeşlenerek sıklaşmalarını sağlamak amacıyla silindirme yapılmalıdır. Toprağın sıkışık ve havasız olması kadar gevşek olması da çimenler için zararlı olduğundan; kış boyunca ortaya çıkmış yüzey kabarmalarını giderebilmek için de ilkbaharda silindirmeye gerek duyulabilir (Edik 1998).

1.4. Çim Alanlarda Gübreleme

Çim alanlar sürekli biçime tabi tutulduklarından ve sürekli sulandığından, diğer bitkilere oranla daha fazla besin maddesine ihtiyaç duyarlar. Toprak yapısı, iklim şartları, biçim sıklığı ve biçim yüksekliği ile gübreleme zamanı ve sıklığı arasında oldukça yakın ilişki vardır (Edik 1998).

Çim bitkisi diğer süs bitkilerinden farklı olarak daha fazla N'a gereksinim duyar. Vejetatif gelişmeyi hızlandırıcı etkiye sahip N'lu gübreleme, yaprak teşekkülünü etkilediği için P ve K'lı gübrelemeden daha fazla yapılmalıdır. Bir çim alanda yıllık azot ihtiyacı 15-35 gr/m²'dir. Bu miktarlar alanın özelliklerine ve kullanım amacına göre değişmektedir (Edik 1998).

1.5. Havalandırma

Çim dokusunun zamanla sıkışması (sulama, oyun oynama, üzerinde yürüme ve keçeleşme gibi nedenlerle), çim kök bölgesinde beslenmeyi yetersiz hale getirebilir. Su ve hava çim kök bölgesine yeterince giremez ve çim yüzeyi zayıflar. Bu nedenle çim dokusunun beslenmesi ve sulanması kadar havalandırılması da gerekmektedir. Havalandırmanın yeterince yapılmaması durumunda uzun ömürlü ve kaliteli çim yüzeylerin elde edilmesi ya da devamlılığı olanaksızdır. Çim yüzeylerde havalandırma temelde iki amaç için yapılır (Uzun 1989).

- Çim bitkisinin kök bölgesine hava girmesini sağlamak,
- Çim yüzeyin drenajını arttırmak.

Çim alanlarda havalandırmalar çim üzerinde ince çizgiler halinde yapılabilirdiği gibi, parmak şeklinde açılan deliklerle de yapılır. Havalandırmayı 2 şekilde gruplandırmak mümkündür (Uzun 1989).

- Kök Havalandırması
- Çim Yüzey Havalandırması

1.6. Bitki Koruma

Çim alanların tesis edilmesinde toprak hazırlığı aşamasında yabancı ot mücadelesi yapılmış olmasına rağmen çimlemeden sonra tohum ya da başka etmenlerle, alanda yabancı ot görülebilir. Ayrıca çim alan tesis edildikten sonra bazı hastalık ve zararlıların istilasına da uğrayabilir. Bu nedenle çim alanların tesis edilmesinden sonra da düzenli olarak bitki koruma tedbirleri alınmalıdır. Çim alanlarda bitki koruma tedbirleri 3 grupta toplanabilir:

- Yabancı Otlarla Mücadele
- Hastalıklarla Mücadele
- Zararlılarla Mücadele

1.7 Çim Alanlarda Kireçleme

Çim alanlarda kireç, çok istisnai olarak düşünülen ve kullanılan bir maddedir. Kireçleme yapılması için kireç eksikliği belirtilerinin kesin olarak ortaya çıkması gerekir (Yazgan 1997).

1.8. Üst Giydirme

Üst giydirme işlemi yüksek kaliteli toprak, kum ve humustan yapılmış bir karışımın çim alan üzerine serilmesi işlemidir. Üst giydirme işleminin yapılması aşağıda sıralanan avantajları sağlar.

- Sap gelişimi artar
- Çukurlar giderilir
- Kuraklığa direnç artar (kumlu topraklarda)
- Killi topraklarda drenaj artar
- Kışın don zararlarına karşı dayanıklılığı artırır

1.9. Tırmıklama

Tırmıklama ile, ölü çim yaprakları ve kışın verilen gübre artıkları temizlenir. Ayrıca çim alana karışan yabancı cisimler (taş vb.) topraklanır (Edik 1998).

1.10. Tamamlama

Ekimden sonra çim alanlarda oluşan boşlukların bölgesel ekim ya da çim plakaları ile tamamlanması işlemidir. Tamamlama yapılması gerektiğinde boşlukların kısa zamanda giderilmesini sağlamak için tohumlarda ön çimlenme yapılması uygun olur (Edik 1998).

2. Çim Alanlarda Aylara Göre Bakım İşlemleri

Çim bitkileri kışın uyku devresine girmelerine rağmen uygulanması gereken bakım çalışmaları vardır. Uzun ömürlü ve sağlıklı bir çim alan için, bakım işlemleri her ay düzenli olarak yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Edik, G.B. 1998, Ankara Koşullarında Yeşil Alanlarda Bakım Çalışmalarının Analizi Üzerine Bir Araştırma, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Gürenli, E. 1975. Park ve Bahçe Alanları İle İlgili Yıllık Bakım İşleri Rehberi. TBMM Genel Sekreterliği Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Yayın No: 1, Ankara
- Yazgan, M.E., Akay A., Çavuş, G., Poyraz Z., 1997, Çim Alanlar Dersi Ders Notları, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Yazgan, M.E., Dilaver, Z. ve Edik, G.B. 2003. Çim Alanlar. Saksılı Süs Bitkileri Üreticileri Derneği (SASBÜD), Ankara.